

๓.๑๑ โครงการพหุสัมพันธ์ระหว่างคนกับไก่อาระยะที่ ๒ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในเจ้าชายอาภิณีโนนมิยา พุมิฮิโตะ แห่งญี่ปุ่น ภายใต้พระราชอุปถัมภ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (ผู้ถวายรายงาน : นายไพรัช รัชชพงษ์)

๑. ความเป็นมา

สืบเนื่องจากเจ้าชายอาภิณีโนนมิยา พุมิฮิโตะ แห่งประเทศญี่ปุ่นทรงก่อตั้งสมาคม Biosophia Studies เพื่อดำเนินการศึกษา และวิจัยเรื่องความสัมพันธ์หรือความเกี่ยวข้องระหว่างความเชื่อของมนุษย์กับหลักการวิทยาศาสตร์ ในเรื่องวิวัฒนาการของไก่ป่ามาเป็นไก่บ้านหรือไก่งวง ต่อมาได้เสด็จเยือนประเทศไทย ระหว่างวันที่ ๗-๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๖ เพื่อเข้าเฝ้าฯ ถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในวโรกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๖ รอบและกราบบังคมทูลขอพระราชทานอนุญาตเพื่อทำการศึกษาเรื่อง พหุสัมพันธ์ระหว่างไก่กับคนในประเทศไทย ดังนั้น สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับเป็นองค์อุปถัมภ์การดำเนินงานของสมาคมฯ ทางด้านประเทศไทยและทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ศาสตราจารย์ ดร.ไพรัช รัชชพงษ์ นำนักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่างๆ ของประเทศไทย เข้าร่วมศึกษาวิจัยในโครงการดังกล่าวด้วย

สำหรับโครงการพหุสัมพันธ์ระหว่างคนกับไก่ในประเทศไทย (HCMR) ระยะที่ ๑ เจ้าชายอาภิณีโนนมิยา เป็นองค์ประธานในการประชุมหารือระหว่างนักวิจัยญี่ปุ่นและคณะนักวิจัยฝ่ายไทย โดยกำหนดโจทย์วิจัยว่า "เหตุใดและอย่างไรไก่ป่าจึงมีวิวัฒนาการกลายมาเป็นไก่บ้าน" กำหนดระยะเวลาดำเนินงานโครงการระยะแรก ๓ ปี (ตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ - ๒๕๕๙) มีแนวการทำงานเป็นการผสมผสาน (Interdisciplinary approach) หลายสาขาวิชาประกอบด้วย มนุษยศาสตร์ ชีววิทยาและนิเวศวิทยา และเศรษฐศาสตร์ ต่อมาได้ขยายไปรวมสาขาสารสนเทศศาสตร์ด้วย หน่วยงานเข้าร่วมโครงการฯ อาทิ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ โดยศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรมปศุสัตว์ และสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานในงานเปิดตัวหนังสือ "Chicken and Humans in Thailand: Their Multiple Relationships and Domestication" ณ สยามสมาคมในพระบรมราชูปถัมภ์ฯ เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๓ นับเป็นการสรุปงานวิจัยระยะที่ ๑ (ซึ่งแผนเดิมกำหนดไว้ระหว่างพ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๕๙) จากความสำเร็จในการศึกษาวิจัยของโครงการ HCMR ในระยะที่ ๑ เจ้าชายอาภิณีโนนมิยาทรงมีพระประสงค์ดำเนินการศึกษาวิจัยภายใต้โครงการ HCMR ระยะที่ ๒ ต่อไปโดยมีการประชุมหารือร่วมกันระหว่างนักวิจัยไทยและญี่ปุ่น ๒ ครั้ง โดยเจ้าชายอาภิณีโนนมิยาทรงเป็นประธาน

แนวการทำงาน เป็นการผสมผสาน (interdisciplinary approach) การศึกษาวิจัยจากหลากหลายสาขาวิชาเพื่อให้ได้องค์ความรู้ในมุมมองต่างๆ ได้แก่ ด้านวิทยาศาสตร์ ที่ใช้องค์ความรู้จากสาขาวิชาชีววิทยา ชีวโมเลกุล นิเวศวิทยา สัตววิทยา และสารสนเทศศาสตร์ เป็นต้น ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ใช้องค์ความรู้ด้านคติชนวิทยา ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม โบราณคดี เป็นต้น และด้านความรู้ทั่วไป เช่น ความเป็นมาและวิวัฒนาการการปศุสัตว์ไทย การดำเนินงานขณะนี้อยู่ในระหว่างการสรุปรายงานโครงการ HCMR ระยะที่ ๒

๒. แนวทางการศึกษาวิจัย

นักวิจัยทั้งฝ่ายไทยและญี่ปุ่นได้จัดการประชุมหารือถึงความเป็นไปได้และแนวทางการศึกษาวิจัยหลายครั้ง จนได้ข้อสรุปของแผนการทำงานโครงการ HCMR ระยะที่ ๒ โดยมีโจทย์วิจัยคือ เพื่อทำความเข้าใจความสัมพันธ์ในหลากหลายรูปแบบระหว่างคนกับไก่ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทำให้ไก่ป่ากลายเป็นไก่บ้าน (Domestication) จากมุมมองต่างๆ ได้แก่ มุมมองทางด้านวิทยาศาสตร์ (Science) มนุษยศาสตร์ (Humanities) และสังคมศาสตร์ (Social science) มีระยะเวลาดำเนินโครงการ ๓ ปี (พฤศจิกายน ๒๕๕๕ - มีนาคม ๒๕๕๙) และสรุปผลในปีต่อมา

ในการดำเนินการวิจัยในระยะที่ ๒ เจ้าชายอากิฮิโตะ โนมิยะ ฟูมิฮิโตะ และนักวิจัยฝ่ายญี่ปุ่นเสนอให้มีการศึกษาในสาขาใหม่เพิ่มเติมจากระยะที่ ๑ ได้แก่

๑. ด้านโบราณคดีที่เกี่ยวกับซากสัตว์โบราณ เพื่อให้ได้ข้อมูลมาสนับสนุนการศึกษา Domestication ของไก่
 ๒. ด้าน Molecular Biology เพื่อสืบย้อนความเป็นมาของไก่ในปัจจุบันหรือไก่อันมาจากไก่อ่า
- ในขณะที่นักวิจัยฝ่ายไทยเสนอให้ศึกษาในสาขาเดิมให้ลึกยิ่งขึ้น กล่าวคือ
๑. สาขาชีววิทยา ให้มีการศึกษาเกี่ยวกับ Germline Stem Cells เพื่ออนุรักษ์และรักษาพันธุกรรมไก่ การศึกษา Genome Comparisons ระหว่างไก่อ่าและไก่เชิงการค้า
 ๒. สาขามนุษยศาสตร์ การศึกษาความเชื่อ พิธีกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย
 ๓. การใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย ในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในหัวข้อ “Food Security in Border Patrol Police Schools” โดยการคัดเลือกสายพันธุ์ไก่ที่ดี สำหรับมอบให้โรงเรียน และประชาชนในชนบทเลี้ยงไว้บริโภคเพื่อให้ได้รับโปรตีนจากเนื้อสัตว์

โดยจะยังคงเน้นแนวการทำงานแบบผสมผสาน (Interdisciplinary approach) การศึกษาวิจัยจากหลากหลายสาขาวิชา เพื่อให้ได้องค์ความรู้ในมุมมองต่างๆ ประกอบด้วย

๑. มุมมองวิทยาศาสตร์ : ใช้อ้างอิงความรู้จากสาขาวิชาชีววิทยา ชีวโมเลกุล นิเวศวิทยา สัตววิทยา และสารสนเทศ ภูมิศาสตร์ เป็นต้น
๒. มุมมองมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ : ใช้อ้างอิงความรู้ด้านคติชนวิทยา ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม โบราณคดี เป็นต้น
๓. ความรู้ทั่วไป เช่น ความเป็นมาและวิวัฒนาการการปศุสัตว์ของไทย

๓. ผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๑- ๒๕๖๒

๓.๑ กิจกรรมการดำเนินงานปี ๒๕๖๑ :

การประชุมคณะนักวิจัยในโครงการ HCMR ระยะที่ ๒ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑ โรงแรมบลิสตัน สุวรรณ พาร์ควิว กทม.

ผู้แทนนักวิจัยฝ่ายไทย

๑) ศ.ดร.ไพรัช ชัยพงษ์	กรรมการและเลขานุการ มูลนิธิฯ
๒) นายองอาจ เดชอิทธิรัตน์	เครือข่ายภูมิภาคพันธ์
๓) ดร.ชฎามาศ ชูเศรษฐกุล	กรรมการและรองเลขานุการ มูลนิธิฯ, รองผู้อำนวยการ สวทช.
๔) รศ.ดร.สุภาพร อีสริโยดม	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๕) ศ. สุกัญญา สุขฉายา	นักวิจัย
๖) นายสาโรจน์ เจียรคงมั่ง	สมาคมอนุรักษ์และพัฒนาพันธุ์ไก่พื้นเมือง
๗) ผศ.ดร.ชนินทร์ ตีรวัฒนวานิช	นักวิจัย
๘) ผศ.ดร.กรรณิการ์ ศิริภัทรประวัติ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๙) ดร.ธนาทิพย์ สุวรรณโสภี	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๑๐) ดร.ไสว วังหงษา	นักวิจัย
๑๑) น.ส.ดรุณี โสภา	กรมปศุสัตว์
๑๒) ผศ.ดร.ชมนาด คีตีสาร	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๑๓) ดร.พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
๑๔) รศ.ดร.รัศมี ชูทรงเดช	มหาวิทยาลัยศิลปากร
๑๕) น.ส.ปริญญ์ภรณ์ เต็งประเสริฐ	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

๓.๒ การดำเนินงานปี ๒๕๖๒ : การประชุมนักวิจัยไทยเพื่อสรุปบทความที่ฝ่ายไทยรับผิดชอบ

นักวิจัยไทยได้ประชุมร่วมกัน เพื่อรวบรวมบทความตามที่ได้จัดทำร่าง หนังสือสรุปผลการดำเนินโครงการ HCMR ระยะที่ ๒ จำนวน ๒ ครั้ง

- ครั้งที่ ๑ ประชุมสรุปการดำเนินโครงการวิจัยพหุสัมพันธ์คนกับไก่ระยะที่ ๒ วันพฤหัสบดีที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ณ อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย
- ครั้งที่ ๒ ประชุมสรุปการดำเนินโครงการวิจัยพหุสัมพันธ์คนกับไก่ระยะที่ ๒ วันอังคารที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย

ผู้เข้าร่วมประชุม ได้แก่ ศ.ดร.ไพรัช ธัชยพงษ์ นายสาโรจน์ เจียรคงมั่ง ผศ.ดร.ชนินทร์ ตีรวัฒนวานิช ดร.ธนาทิพย์ สุวรรณโสภี ดร.ไสว วังหงษา น.ส.ดร.ณิ โสภา ผศ.ดร.ชมนาด ศิตติสาร ดร.พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง และน.ส.ปริญญาภรณ์ เต็งประเสริฐ สามารถสรุปผลการประชุมทั้ง ๒ รอบ ได้ดังนี้

- ทางฝ่ายไทยได้จัดทำข้อมูลสรุปเนื้อหาที่จำเป็นต้องมีในหนังสือเพื่อให้หนังสือมีความสมบูรณ์ (ตารางหน้าถัดไป) ซึ่งจากการสอบถามทางอีเมล นักวิจัยญี่ปุ่น (Prof. Kazunobu Ikeya) รับผิดชอบดำเนินการ แต่ยังไม่แจ้งกำหนดเวลาแล้วเสร็จ
- อาจต้องมีการปรับปรุงชื่อหนังสือ จากเดิมที่ชื่อ Chicken and Human Relationships in Monsoon Asia เพราะเนื้อหาส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลไก่ในประเทศไทยเป็นสำคัญ Prof. Ikeya ให้ความเห็นว่าหนังสือที่พูดถึงไก่ของประเทศไทยมีมากแล้ว หากเปลี่ยนหัวข้อโดยเน้นเรื่องของไทย จะทำให้แตกต่างจากเล่มอื่นได้อย่างไร ทั้งนี้ ดร.ชนินทร์ เสนอว่าหากจะยังรักษาชื่อเดิมไว้ควรเพิ่มเนื้อหาของไก่ในประเทศอื่นบริเวณแถบ Monsoon Asia ด้วย
- Prof. Ikeya แจ้งว่าจะทบทวนสำนักพิมพ์ Springer ในการจัดพิมพ์ ซึ่งหมายความว่าหนังสือต้องมีจุดเด่นที่ชัดเจนทางสำนักพิมพ์ถึงจะพิจารณาตีพิมพ์ให้
- ปัจจุบันบทความของนักวิจัยไทยได้รวบรวมแล้วเสร็จหมดแล้ว
- ปัจจุบันทางญี่ปุ่นยังไม่ส่งเนื้อหาบทความมาให้เพิ่มเติมจากข้อมูลเดิม (ทางไทยได้ติดต่อนักวิจัยญี่ปุ่น ไปแล้วหลายครั้ง)

ความก้าวหน้าการเขียนบทความโครงการ HCMR ระยะที่ ๒ (ณ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒)

Chapters	Contents	Author
Part ๑	Basic View : Domestication Model of Red Jungle Fowl	H.I.H. Prince Akishinomiya Fumihito *ขาดเนื้อหาทางญี่ปุ่น
Part ๒	Chicken and Human Relationships in Monsoon Asia	
๒.๑	History of Human Chicken Interactions in Monsoon Asia: Three Perspectives	Endo, Sawai,chanin
๒.๒	Ecology of Red Jungle Fowl	Endo, Oshida, Sawai
๒.๓	Analysis of the Spatiotemporal Behavior of Red Junglefowl	A. Okabe, T. Satoh, K. Okabe, E. Imamura, Y. Hayashi, F. Akishinomiya, S. Morathop, C. Jailangka, N. Mahakanta, S. Wanghongsa and W. Mechvichai
๒.๔	Zooarchaeology	Eda
๒.๕	Human-Chicken multiple Interactions in Monsoon Asia from Ethnological Perspectives: hunting, taming, cock-fighting	Ikeya *ขาดเนื้อหาทางญี่ปุ่น
Part ๓	History of Human-Chicken Interactions in Thailand	

ความก้าวหน้าการเขียนบทความโครงการ HCMR ระยะที่ ๒ (ณ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒)

Chapters	Contents	Author
๓.๑	Genetics Traits of Chickens in Monsoon Asia	Sasaki, Chanin, Yonezawa, Kannika * สามารถรวบรวมเป็นบทความได้ แต่ขาดการวิเคราะห์ bioinformatics จากทางญี่ปุ่น
๓.๒	Chickens in Pre-history of Thailand	Rasmi
๓.๓	Chicken: Its Symbolic Meaning from Archaeological Evidences of Historic Thailand	Jirasa
๓.๔	Folklore	Sukanya, Pollavat *นักวิชาการไทยรับผิดชอบแต่ข้อมูลที่มีไม่เพียงพอที่จะเขียนบทความได้
Part ๔	Chicken and Human Interaction in Contemporary Thai Society	
๔.๑	Red Jungle fowl and Nature Reserve	Sawai, Takada and Oshima
๔.๒	Color Preferences for Chicken Plumages, Legs, Eggs and Crowns in Relation to Selective Breeding	Kayo Okabe, Tossaporn Srisakdi, Sawai Wanghongsa, Darunee Sopha, Jiravan Juivatlao, Atsuyuki Okabe
๔.๓	Cock Fighting (two papers in Thailand)	Part I Thai Cock Fighting
		Part II Fighting Style of Gamecocks and Their Development
		Part III Cultural Spaces Based on the Comparison of Chicken Bone
๔.๔	Chicken Production and Protein Source for People	Darunee and Ong-ard

หมายเหตุ

ขาดเนื้อหา

เนื้อหาสามารถรวบรวมได้แต่ขาดเนื้อหาของทางญี่ปุ่น

เนื้อหาเรียบร้อยแล้ว

๔. การดำเนินงานปี ๒๕๖๓

จัดทำหนังสือ Chicken and Human Relationships in Monsoon Asia รวบรวมบทความเฉพาะบทความที่ดำเนินการเสร็จ เพื่อเผยแพร่ให้แก่คณาจารย์ในโครงการ HCMR ระยะที่ ๒ ต่อไป

สารบัญหนังสือ Chicken and Human Relationships in Monsoon Asia ดังนี้

Part I

Preface

Part II Chicken and Human Relationships in Monsoon Asia

Chapter I History of Human Chicken Interactions in Monsoon Asia
: Three perspectives

Chapter II Ecology of Red Jungle Fowl

Chapter III Analysis of the Spatiotemporal Behavior of Red Junglefowl

Chapter IV Ooarchaeology

Part III History of Human-Chicken Interactions in Thailand

- Chapter V Genetic Traits of Chickens in Monsoon Asia
Chapter VI Chickens in Prehistory of Thailand
Chapter VII Chicken: Its Symbolic Meaning from Archaeological Evidences of Historic Thailand

Part IV Chicken and Human Interactions in Contemporary Thai Society

- Chapter VIII Red Junglefowl and Nature Reserve
Chapter IX Color Preferences for Chicken Plumages, Legs, Eggs and Crowns in Relation to Selective Breeding
Chapter X Cock Fighting
Part I Thai Cock Fighting
Part II Fighting Style of Gamecocks and Their Development
Part III Cultural Spaces Based on the Comparison of Chicken Bone
Chapter XI Chicken Production and Protein Source for People

๕. สรุป

- เจ้าชายอากิฮิโตะ โนมิยะ ฟูมิฮิโตะ ทรงพระดำริให้มีการศึกษาวิจัยพหุสัมพันธ์ระหว่างคนกับไก่ (Human-Chicken Multi-relationships Research Project; HCMR) ระยะที่ ๑ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๗ – ๒๕๕๐ โดยกำหนดโจทย์วิจัยว่า "เหตุใดและอย่างไรไก่ป่าจึงมีวิวัฒนาการกลายมาเป็นไก่บ้าน" มีแนวการทำงานเป็นการผสมผสาน (Interdisciplinary approach) ในการดำเนินโครงการ นักวิจัยไทยและญี่ปุ่นจะมีการประชุมร่วมกันอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้งโดยเจ้าชายจะเสด็จเป็นประธานการประชุมเสมอ
- สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้เสด็จเป็นองค์ประธานในงานเปิดตัวหนังสือ "Chicken and Humans in Thailand: Their Multiple Relationships and Domestication" ณ สยามสมาคม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ๑๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ นับเป็นการสรุปงานวิจัยระยะที่ ๑
- หลังจากความสำเร็จของโครงการ HCMR ระยะที่ ๑ เจ้าชายฯ ทรงพระดำริให้ดำเนินการวิจัยในระยะที่ ๒ โดยกำหนดระยะเวลาระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๖๐ และจะสรุปผลการดำเนินโครงการในปี ๒๕๖๑
- ปัจจุบันบทความของนักวิจัยไทยได้รวบรวมแล้วเสร็จหมดแล้ว โดยทางญี่ปุ่นยังไม่ส่งเนื้อหาบทความมาให้เพิ่มเติมจากข้อมูลเดิม (โดยทางไทยได้ประสานติดต่อนักวิจัยญี่ปุ่น ไป) ฝ่ายไทยจึงได้รวบรวมเนื้อหาเท่าที่ได้จัดทำเป็นหนังสือ Chicken and Human Relationships in Monsoon Asia ไปก่อน

๗. ประเด็นเสนอต่อที่ประชุม

เพื่อรับทราบผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๒ และเห็นชอบแผนการดำเนินงานและงบประมาณปี ๒๕๖๓

รายนามนักวิจัยภายใต้โครงการ HCMR ระยะที่ ๒

พระนามและรายนามผู้บริหารและนักวิจัยฝ่ายญี่ปุ่น

- 1) H.I.H.Prince Akishino Nomiya Fumihito
- 2) Osamu Akagi
- 3) Kazunobu Ikeya National Museum of Ethnology
- 4) Hideki Endo The University of Tokyo
- 5) Arato Oshima Office J-THAI
- 6) Atsuyoshi Okabe Aoyama Gakuin University
- 7) Kayo Okabe Hosei University
- 8) Hiroshi Ogawa Tokyo University of Agriculture
- 9) Tatsuo Oshida Obihiro University of Agriculture and Veterinary Medicine
- 10) Takeshi Sasaki Tokyo University of Agriculture
- 11) Masaru Takada Okinawa Zoo and Museum
- 12) Naoki Tsunekawa The University Of Tokyo
- 13) Yoshihiro Hayashi National Museum of Nature and Science
- 14) Yuji Baba Kyoto Bunkyo Gakuen
- 15) Takashi Masuno The Graduate University for advanced Studies (SOKENDAI)
- 16) Jun Yagi Jun Royal Company
- 17) Takahiro Yonezawa Fudan University
- 18) Yasuo Ino Tokyo University of Marine Science and Technology
- 19) Dr. Masaki Eda Hokkaido University Museum

พระนามและรายนามผู้บริหารและนักวิจัยฝ่ายไทย

- ๑) สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ องค์กรราชูปถัมภ์ของโครงการพหุสัมพันธ์ระหว่างคนกับไก่ สยามบรมราชกุมารี
- ๒) ศาสตราจารย์ ดร.ไพรัช รัชชพงษ์ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
- ๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว.กัลยา ดิงศภัทัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ๔) นายองอาจ เดชอิทธิรัตน์ เครือเจริญโภคภัณฑ์
- ๕) ดร.ธนิศ ชังถาวร สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)
- ๖) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ ตีรวฒนวนิช มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ๗) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ ศิริภัทรประวัติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ๘) ดร.พัชรพร กรมจันทร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ๙) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์จิรา ภาวภูตานนท์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
- ๑๐) ดร.อัมพร วิเวกแก้ว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ๑๑) รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพร อิศริโยดม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ๑๒) นายสาโรจน์ เจียรระคัมน์ สมาคมนุรักษ์และพัฒนาพันธุ์ไก่พื้นเมือง
- ๑๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศกร คุณวุฒิมุขิธรณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ๑๔) ดร.ธนาทิพย์ สุวรรณโสภี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

๑๕) ดร.ไสว วังหงษา	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
๑๖) นายทศพร ศรีศักดิ์	กรมปศุสัตว์
๑๗) น.ส.ดรุณี ไสภากา	กรมปศุสัตว์
๑๘) รองศาสตราจารย์สุกัญญา สุขฉายา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๑๙) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมนาด ศีตีสาร	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒๐) ดร.พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
๒๑) รองศาสตราจารย์ ดร.รัศมี ชูทรงเดช	มหาวิทยาลัยศิลปากร
๒๒) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิรัสสา คชาชีวะ	มหาวิทยาลัยศิลปากร
๒๓) ดร.ประสิทธิ์ เอื้อตระกูลวิทย์	มหาวิทยาลัยศิลปากร
๒๔) นางสาวสาวิตรี ภิรมย์กิจ	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
๒๕) นางสาวปริญญาภรณ์ เต็งประเสริฐ	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ